Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Τόμ. 1, Αρ. 1 (1924)

Δελτίον ΧΑΕ 1 (1924), Τεύχη α'-β', Περίοδος Β'

Βυζαντινά αγγεία εκ των ανασκαφών Παλαιάς Κορίνθου

Αλέξανδρος ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ

doi: [10.12681/dchae.1680](https://doi.org/10.12681/dchae.1680)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ Α. (2013). Βυζαντινά αγγεία εκ των ανασκαφών Παλαιάς Κορίνθου. *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, 1(1), 22–47. <https://doi.org/10.12681/dchae.1680>

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Βυζαντινά αγγεία εκ των ανασκαφών Παλαιάς
Κορίνθου

Αλέξανδρος ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ

Δελτίον ΧΑΕ 11 (1924), Τεύχη α'-β', Περίοδος Β' • Σελ. 22-47

ΑΘΗΝΑ 1924

ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΑΓΓΕΙΑ

ΕΚ ΤΩΝ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Τὰ προκείμενα βυζαντινὰ ἐκ πηλοῦ ἀγγεῖα, ὧν παραθέτω ὡδε τὰς εἰκόνας μετὰ βραχείας περιγραφῆς, προέρχονται πάντα ἐκ τῶν ἐν Παλαιᾷ Κορίνθῳ ἀνασκαφῶν τῆς Ἀμερικανικῆς Σχολῆς (1891—1920), εὑρέθησαν δ' ἐν τοῖς βυζαντινοῖς στρώμασι τῆς ἀνασκαφῆς τῆς Ἀγορᾶς, παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐν τῇ ὁδῷ Λεχαίου καὶ ἀλλαχοῦ. Ταῦτα παρεχωρήθησάν μοι εὐγενῶς ὑπὸ τῶν διευθυνόντων τὰς ἀνασκαφὰς Π. Κορίνθου κ. κ. *Χιλλ* καὶ *Μπλαῦγκεν*, ἐπίσης δὲ καὶ ὑπὸ τῆς δεσπ. *Ἀλλίκης Γουῶκερ*, ἣτις ἀνέσκαψε πολλαχοῦ τῆς Παλ. Κορίνθου χάριν προῖστορικῶν ἐρευνῶν. Πρὸς πάντας τούτους ἐκφράζω τὰς θερμοτάτας μου εὐχαριστίας.

Προτοῦ προβῶ εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν βυζαντινῶν τούτων ἀγγείων ὀφείλω νὰ προτάξω ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς βυζαντινῆς κεραμεικῆς τέχνης ἐν γένει, διότι ὁ κλάδος οὗτος τῆς μεσαιωνικῆς ἡμῶν βιομηχανίας μόλις ἐσχάτως προσεῖλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν βυζαντιολόγων καὶ τῶν περὶ τὴν ἀγγειογραφίαν ἀσχολουμένων. Εἶναι ὄντως λυπηρὸν καὶ σχεδὸν ἀπίστευτον ὅτι τὰ σπουδαιότατα ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν προϊόντα ταῦτα τῆς βυζαντινῆς βιοτεχνίας ἐπὶ τόσον μακρὸν χρόνον οὐδεμιᾶς ἔτυχον προσοχῆς, μόλις δὲ κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας ἐλάχιστα τούτων περισυνελέγησαν καὶ ἐμελετήθησαν, αἱ δὲ περὶ τούτων δημοσιεύσεις μετροῦνται σχεδὸν εἰς τοὺς δακτύλους τῆς μιᾶς χειρός! . . . Ὡς δὲ συνέβη διὰ τὴν ἀρχαίαν τέχνην, ἥς ἡ ἀληθὴς ἱστορία ἐπὶ τῶν μυθικῶν ἔτι θεωρουμένων πρότερον χρόνων ἐγνώσθη μόνον διὰ τῶν ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι ἀνασκαφῶν, διότι πρότερον οὐδὲν ἀπολύτως ἦτο

γνωστὸν περὶ τῆς κρητικῆς καὶ μυκηναϊκῆς, ὡς καὶ περὶ αὐτῆς τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης, περὶ πολιτισμοῦ δηλ. χιλιετηρίδων ὅλων, ὁμοίως καὶ διὰ τὴν βυζαντινὴν ἀγγειοπλαστικὴν καὶ ἀγγειογραφίαν μόνον νῦν διὰ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀνασκαφῶν θὰ γνωσθῇ τελείως ἢ ὅλη ἐξέλιξις καὶ ἱστορία τοῦ σημαντικοῦ τούτου κλάδου, τοῦ ὁποίου ἡ γνῶσις θέλει διαφωτίσει πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ πλεῖστα σκοτεινὰ σημεῖα ἐν τῇ ἀγγειοπλαστικῇ τῶν συγχρόνων τότε λαῶν τῆς Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς, μεθ' ὧν ἡ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία διετέλει εἰς διηγετικὴν καὶ ζωηρὰν πολλῶς ἐπικοινωνίαν. Ἦδη δ' ἐντὸς τῆς τε-

Ἐφ. 2 καὶ 32. Βυζαντινὰ ἀγγεῖα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν Παλ. Κορίνθου.

λευταίας δεκαετίας ἤχθησαν εἰς φῶς τοσαύτη πληθὺς ἀγγείων ἢ μᾶλλον θραυσμάτων ἀγγείων Βυζαντινῶν καὶ χριστιανικῶν ἐν γενεῇ, ὥστε ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου θὰ κατέχωμεν πληρεστάτην συλλογὴν, πληρεστέραν πάσης ὁμοίας ἐν τῇ Δύσει καὶ ἀλλαχοῦ καὶ σχεδὸν εἰπεῖν μοναδικήν. Κρῖμα μόνον ὅτι τὸ πλεῖστα τούτων εἰσὶν ἀκόμη ἀνέκδοτα, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ζήτημα χρόνου μόνον, διότι γνωρίζω ὅτι πολλοὶ τῶν συναδέλφων ἔχουσιν ἤδη ἐτοιμὴν τὴν ἐργασίαν τῶν πρὸς ἐκτύπωσιν. Ἄς χρησιμεύσῃ λοιπὸν ἡ παροῦσα ὡς πρώτη συμβολὴ καὶ εὐοίωνος διὰ τὸ μέλλον ἀπαρχή!

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν τέχνην καὶ κατασκευὴν αὐτῶν σημειῶ
βραχέα τινὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν κατανόησιν καὶ ἐκτίμησίν των.
Καὶ ἐν πρώτοις καὶ ἐν βλέμμα ἀπλοῦν ἐὰν ῥίψῃ τις ἐπὶ τῶν
πινακίων, λοπάδων, κυπέλλων, σκύφων, προχοϊδων καὶ λοιπῶν
ἀγείων τῶν βυζαντινῶν χρόνων ἀμέσως ἀντιλαμβάνεται ὅτι χά-

Ἔδρ. 1 καὶ 5. Βυζαντινὰ ἀγγεῖα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν Παλ. Κορίνθου.

σμα μέγα χωρίζει ταῦτα ἀπὸ τῆς ἀρχαίας ἀγγειοπλαστικῆς. Δὲν
ὑπάρχει οὐδὲν σημεῖον ἐπαφῆς μετ' ἐκείνων. Καὶ τοῦτο εὐλόγως,
διότι μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς ἀρχαίας θρησκείας καὶ τὴν ἐξαφά-
νισιν τῆς εἰδωλολατρείας νέος ὅλος κόσμος ἀναφαίνεται, νέαι δὲ

ιδέαι καὶ σκέψεις, νέα ἦθη καὶ ἔθιμα ἐπικρατοῦσι καθ' ἅπαντα τὸν γνωστὸν τότε κόσμον. Προελθοῦσα δ' ἡ νέα θρησκεία ἐξ Ἀνατολῆς, συναπεκόμισε μεθ' ἑαυτῆς ἐκεῖθεν στοιχεῖα τεχνῶν καὶ βιοτεχνιῶν, ἅτινα συνανεμίχθησαν καὶ συνεχωνεύθησαν ἐκ-

Ἄρ. 7 καὶ 14.

Βυζαντινὰ ἀγγεῖα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν
Παλ. Κορίνθου.

τοτε ἐν τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων, ἐν Βυζαντίῳ, μετὰ τῶν περισωθέντων λειψάνων τοῦ ἀρχαίου κόσμου, οὕτω δ' ἀπετελέσθησαν νέοι ρυθμοί, οἷος ὁ βυζαντινὸς ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ, νέαι δὲ τεχνοτροπίαί, οἷαι ἡ βυζαντινὴ ἀγιογραφία καὶ πλαστική. Τοιοῦτόν τι λοιπὸν συνέβη καὶ ὥς πρὸς τὴν βυζαντινὴν ἀγγειοπλαστικὴν, ἧς κοιτίς ἀπῆρξε κυρίως ἡ Ἀλεξάνδρεια, ἡ μεγάλη ἐκεῖνη πόλις, ἥτις μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου ἀνεδείχθη τὸ περιφανέστατον κέντρον τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν. Ἐκεῖ συνεκεντρώθη ὁλόκληρος ἡ ἑλληνικὴ κίνησις, πλοῦτος δὲ μέγας εἰσέρρεεν ἐκ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας. Ἐν Αἰγύπτῳ δὲ ἀπὸ χυλιετηρίδων

ἤσκειτο ἡ ἀγγειοπλαστική, οἱ δ' εὐφυεῖς Αἰγύπτιοι εἶχον ἀνακαλύψει ὑελῶδές τι ἐπίχρυσμα, ὅπερ ἐχρωμάτιζον ἄλλοτε μὲν πράσινον, ἄλλοτε δὲ κυανοῦν καὶ μὲ τὸ ὅποιον ἐπέχρυσον τὰ μικρὰ ἐκεῖνα εἰδώλια, τὰ «οὔσαβτι» (usabti) καλούμενα, τὰ ὅποια ἐνέ-

κλειον κατὰ δεκάδας ἐντὸς τῶν τάφων τῶν τεταριχευμένων νεκρῶν των. Τὸ στίλβον δὲ τοῦτο κυανοπράσινον ἐπίχρυσμα περιεῖχε μόλυβδον, διετηρεῖτο δὲ θαυμασίως καὶ ἐπὶ αἰῶνας, ὥς ἀποδεικνύουσιν ἀπειράριθμα τοιαῦτα εἰδώλια ἀριθμοῦντα βίον *τριῶν καὶ τεσσάρων χιλιετηρίδων*.

Τὸ ἐπίχρυσμα λοιπὸν τοῦτο, ὅπερ καθιστᾷ ἀδιάβροχον καὶ ἀδιάφθορον τὸν πηλόν, κατέκτησεν ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου τὸ βυζαντινὸν ἐμπόριον, ἀντεκατέστησε δὲ τὸ περίφημον μελανόχρουν καὶ ἐρυθρόχρουν γάνωμα τῶν ἀρχαίων ἑλλην. ἀγγείων, οὗ εἶχεν ἀπολεσθῆ ἔκ τῆς καταστροφῆς τῶν ἐργαστηρίων τῆς ἀρχαίας ἀγγειοπλαστικῆς ὁ τρόπος καὶ ἡ σύνθεσις τῆς κατασκευῆς. Τοσοῦτον δὲ πολύτιμον καὶ προσφιλὲς ἦν τὸ νέον γάνωμα, ὥστε ἐπεξετάθη καὶ εἰς πᾶν εἶδος κεραμευτικῆς ὥς τῶν πολυμύξων λύχνων, πρὸς δὲ μεταδοθὲν ἐκ Βυζαντίου καὶ εἰς τὰς ὁμόρους ἀσιατικὰς χώρας κατέστη ἀπαραίτητον στοιχεῖον τῆς τε ἀραβικῆς, περσικῆς καὶ βραδύτερον τῆς μουσουλμανικῆς ἀγγειοπλαστικῆς. Συγχρόνως δὲ διὰ τῶν Ἀράβων μετεδόθη καὶ εἰς τὴν Δύσιν, ἰδίως

Ἐγ. 10 καὶ 13.

*Βυζαντινὰ ἀγγεῖα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν
Παλ. Κορίνθου.*

δ' ἐν Ἰταλίᾳ ὅπου ἡ περίφημος *μαγιόλικα* καὶ τὰ *φασεντιανὰ* ἀγγεῖα μέχρι σήμερον ἐπικρατοῦσιν εἰς τὰς ἀγορὰς ὅλου τοῦ κόσμου ὥς πρώτης τάξεως βιομηχανικὰ προϊόντα. Ἐξ Ἰταλίας μετεδόθη εἰς τὴν Γαλλίαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ ἀγγειοπλαστικὴ ταχέως

Ἐρ. 22 καὶ 25 Βυζαντινὰ ἀγγεῖα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν Π. Κορίνθου.

προήχθη εἰς ὑπατον βαθμόν. Ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Μ. Ἀσίᾳ διατηρεῖται μέχρι σήμερον τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ ὑελώδους γανώματος, ἐνταῦθα μὲν εἰς ὅλως ἄτεχνον καὶ πρωτογενῇ κατάστασιν, ἐν Μ.

Ἄρ. 23 καὶ 26. Βυζαντινὰ ἀγγεῖα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν Π. Κορίνθου.

Ἀσία δ' ὅμως, ὡς ἐν Κιουταχίᾳ, ἐν λίαν προηγμένη καὶ καλλιτεχνικῇ μορφῇ.

Ἐπετίθετο δὲ τὸ ὑελῶδες γάνωμα μετὰ τὴν διακόσμησιν, ἥτις ἦτο εἴτε *ἐγχάρακτος*, εἴτε *γραπτὴ* διὰ χρωστήρος, εἴτε *ἀνάγλυπτος*, τῆς πρώτης οὔσης τῆς ἐπικρατεστέρας, ἐγχαρασσομένης δηλ. τῆς εἰκόνος δι' ὀξέως ὀργάνου ἐπὶ τοῦ ὤμου καὶ μαλακοῦ ἔτι πηλοῦ. Μετὰ τὴν ἐγχάραξιν ἐτίθεντο τὰγγεῖα ἐντος τοῦ κλίβανου, ἐν τέλει δ' ἠλείφοντο διὰ τοῦ γανώματος, ὅπερ ἦτο διαφόρων χρωμάτων, συνήθως δὲ ζωηροῦ πρασίνου, κυανοῦ, ἢ κιτρίνου, ὁμοίως καὶ δι' ἔρυθροῦ, καστανίνου κλπ. Ἀλλὰ καὶ τοῦ χρωστήρος ἐγένετο μεγίστη χρῆσις, ὡς βλέπει τις καὶ ἐν τοῖς ἡμετέροις ἀγγείοις. Μετὰ τὴν ἐπίθεσιν τῶν χρωμάτων καὶ τοῦ γανώματος πάλιν ἐτίθεντο ταῦτα εἰς τὸν κλίβανον, ἐλαφρότερον καὶ ἐπὶ βραχύτατον χρόνον, ἐπὶ τόσον μόνον ὅσος ἐχρειάζετο διὰ νὰ διαλυθῇ τὸ ὑελῶδες βερνίκιον καὶ μὴ σχηματίσῃ κόκκους καὶ ἀνωμαλίας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας.

Ἐννοεῖται δ' ὅμως ὅτι ἡ μέθοδος αὕτη δὲν ἦτο στερεότυπος καὶ ἀμετάβλητος, ἀλλ' ὡς συμβαίνει ἐν πάσῃ βιομηχανίᾳ καὶ τέχνῃ, διὰ τοῦ χρόνου ἐπέρχονται πλεῖστοι μεταβολαί, πολλάκις δὲ καὶ συγχρόνως ἐπικρατοῦσι πολλαὶ μέθοδοι καὶ πολλὰ συστήματα, ἅτινα παραλλήλως ἐφαρμόζονται. Ὁ δὲ διάκοσμος εἶναι

ποικιλώτατος, διότι καὶ γεωμετρικὰ καὶ φυτικά, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ
ζωϊκοῦ κόσμου, κοσμήματα συγχρότως ἐπιτίθενται ἐπὶ τῆς ἐπιγρα-

Ἄρ. 20 καὶ 28. Βυζαντινὰ ἀγγεῖα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν Παλ. Κορίνθου.

νείας τῶν ἀγγείων. Σπανιώτατα δὲ καὶ ἡ ἀνθρωπίνη μορφή.
Πολλάκις ὅμως γίνεται χρῆσις καὶ ζώων τερατομόρφων καὶ φαν-

ταστικῶν, εἰς οἷα ἀπὸ χρόνων ἀμνημονεύτων ἠρέσκετο ἡ φαντασία τῶν ἀνατολικῶν λαῶν.

Ὑπολείπεται τὸ ζήτημα τῆς χρονολογίας. Αὕτη μὲ τὰ ἱσχνὰ ἡμῶν ἐφόδια ὥς πρὸς τὴν βυζαντινὴν ἀγιογραφίαν καθίσταται πρόβλημα δυσχερέστατον, θὰ ἦτο δὲ παρακεκινδυνευμένον λίαν νὰ ὀρίσωμεν ἀκριβῶς χρονολογίας δι' ὀλίγα ἀγγεῖα, ἀφοῦ στερούμεθα τῶν στοιχείων ἐκείνων, ἅτινα θὰ ἐχρησίμευον ὥς βάσις ἀσφαλῆς πρὸς συγγραφὴν ἱστορίας τῆς Βυζαντινῆς ἀγγειοπλαστικῆς καὶ πρὸς καθορισμὸν τῆς κατὰ χρονικὰς περιόδους ἐξελίξεως αὐτῆς.

Τοῦτο μόνον σχετικῶς πρὸς τὰ ἡμέτερα δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν μετὰ τινος πιθανότητος ὅτι τὰ ἀγγεῖα ταῦτα, τοῦλάχιστον τὰ καλλίτερα τούτων, θάνηκωσιν εἰς τοὺς χρόνους τῆς ἀκμῆς τῆς βυζαντινῆς τέχνης ἐν Κορίνθῳ, δηλ. εἰς τοὺς πρὸ τῆς φραγκοκρατίας χρόνους, διότι ἀπὸ τοῦ 13ου αἰῶνος καὶ ἐντεῦθεν ἄρχεται ἡ παρακμὴ τῆς πόλεως καὶ ἡ ἐπανειλημμένη καὶ διαρκὴς σχεδὸν ταύτης ὑποταγὴ ὅτε μὲν ὑπὸ τοὺς Φράγκους, ὅτε ὑπὸ τοὺς Ἑνετοὺς καὶ τέλος ὑπὸ τοὺς Τούρκους. Ἄλλως τε πολλὰ κοσμήματα καὶ αἱ μορφαὶ ἐνίων ζῶων ἐνθυμίζουσι λίαν ἀρχαιότερα βυζαντινὰ διακοσμητικὰ ἀνάγλυφα, οἷον διάστυλα, ὑπέρθυρα κλπ. Πρβ. πρὸς πληρεστέραν γνῶσιν τοῦ θέματος καὶ τὰς ἐξῆς συγγραφάς: **Henry Wallis**, byzantine Ceramic art. London, 1907. **Catalogue** des poteries byzantines et anatoliennes du Musée de Constantinople 1910. **Walter**, History of ancient pottery, London, 1905. **Γεώργ. Σωτηρίου**, τὰ ἐρεῖπια τοῦ παρὰ τὸν Ἀρειὸν Πάγον Βυζαντινοῦ ναοῦ, Ἀρχαιολ. Δελτίον 1916, σελ. 136. **Wulff**, Beschreibung der Bildwerke der christl. Epoche II Byzant. Ital. **Manuel d'archéologie chrétienne** par Dom. H. **Leclercq**, Paris 1907. Τόμ. II σελ. 530 κ. ἐξ. Ἐν σελ. 550 περιέχεται πληρεστάτη **Βιβλιογραφία** καὶ τέλος ἐν τῷ **Annual of the British school of Athens** Τομ. XIII σελ. 156 καὶ XVI σελ. 72 τὰς περὶ Λακωνίας μελέτας τῶν **Wace** καὶ **Dawkins**.

*Αρ. 24 καὶ 27. Βυζαντινὰ ἀγγεῖα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν Π. Κορίνθου.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΚ ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΑΓΓΕΙΩΝ(*)

***Αριθ. 1 (44). Σκύφος**, (ὑψ. 0.065, διάμ. χείλους 0.16). Ἐκ πηλοῦ ὠχροκιτρίνου, συγκεκολλημένος δὲ καὶ διὰ γύψου συμπεπληρωμένος. Ἡ διακόσμησις ἔσωθεν ἀποτελεῖται ἐκ θλαστῶν γραμμῶν, αἵτινες σχηματίζουνσι γωνίας <<<<, ἐπὶ δὲ τοῦ χείλους τοξοειδῶν ὥς τὰ σημεῖα τῆς βραχύτητος ἐν τῇ Γραμμα-

(*) **Σημείωσις.** Οἱ αὐξοντες ἀριθμοὶ ἐτέθησαν ὑπ' ἐμοῦ ἀφοῦ κατέταξα ταῦτα πρότερον κατ' εἶδος, οἱ δ' ἐντὸς παρενθέσεων ἀριθμοὶ εἶχον τεθῆ ὑπὸ τῶν ἀνασκαφῶν δι' ἰδίαν αὐτῶν χρῆσιν. Τὰ ἀγγεῖα ταῦτα συγκεκολλήθησαν ὑπὸ τοῦ λίαν δοξίμου καὶ πεπειραμένου συγκολλητοῦ τεχνίτου κ. Κοντογώργη, δαπάναις τῆς Ἀμερικανίδος ἀρχαιολόγου δεσπ. **Ἀλίκης Γουῶκερ** (Alice Walker), ἣτις πολλαχῶς εὐηργέτησε τὸ ἐν Κορίνθῳ Μουσεῖον ἀνιδρούσα πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐν αὐτῷ δύο μεγάλας καὶ κομρὰς ἀρχαιοθήκας. Πρὸς τὴν εὐγενῆ ταύτην κόρην τοῦ μεγάλου ἀμερικανικοῦ ἔθνους, ἀληθῆ ἰέρειαν τῆς Ἐπιστήμης καὶ λάτριδα τῆς ἡμετέρας Πατρίδος, ἐκφράζω ἐνταῦθα τὴν ἀπειρον εὐγνωμοσύνην οὐχὶ μόνον ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων.

Ἐν τέλει σημειῶ ἀκόμη ὅτι ἐκτὸς τῶν συγκολληθέντων ὑπάρχουσιν ἀναρίθμητα εἰσέτι κέρματα, ὧν πλεῖστα ἄξια μελέτης καὶ δημοσιεύσεως.

Ἐρ. 3 καὶ 4. Βυζαντινὰ ἀγγεῖα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν Παλ. Κορίνθου.

τικῇ — — —. Ἐξωθεν οὐδεμία διακόσμησις. Τὸ χροῶμα τῶν κοσμημάτων κυανοῦν καὶ καστάνινον. Ἐντὸς τοῦ βυθοῦ τοῦ σκύφου κύκλος ἐκ στιγμῶν καὶ ἐν τῷ μέσῳ τετράγωνον ἐν σχήματι ζατρικίου σχεδὸν ἑξήτηλον. (Εἰκ. σελ. 24. ἀρ. 1).

Ἀριθ. 2 (911). Σκύφος, (ὑψ. 0,08, διάμ. χείλους 0,178) συγκεκολλημένος καὶ διὰ γύψου συμπεπληρωμένος. Πηλὸς ἐρυ-

Ἀρ. 15 καὶ 29. Βυζαντινὰ ἀγγεῖα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν Π. Κορίνθου.

θοροκίτρινος. Διακόσμησις ἔσωθεν ὁμοία πρὸς τὴν τοῦ προηγουμένου σκύφου (ἀριθ. 1), χρώματα δὲ ταύτης καστάνινον, πράσινον καὶ κίτρινον. (Εἰκ. σελ. 23. ἀρ. 2).

Ἀριθ. 3 (28). Πινάκιον βαθύ, (ὑψ. 0,045, διάμ. χείλους 0,21) Συγκεκολλημένον καὶ διὰ γύψου συμπεπληρωμένον. Πηλὸς ἐρυθρός, ἐπίχρισμα δὲ βαθυκίτρινον. Διακόσμησις ἔσωθεν ἐξ ἑλικοειδῶν σχημάτων μετὰ μίσχων. (Εἰκ. σελ. 32. ἀρ. 3).

Ἀριθ. 4 (30). Λοπάς ἐν σχήματι μικρᾶς λεκάνης (ὑψ. 0,055, Διάμ. χείλ. 0,25). Συγκεκολλημένη καὶ διὰ γύψου συμπεπληρωμένη. Πηλὸς ἐρυθρός. Διακόσμησις ἔσωθεν ἐκ τεσσάρων κύκλων ἀποτελούντων οἶονεὶ σταυρὸν καὶ μικροτέρου ἐν τῷ κέντρῳ. Ἐντὸς τῶν κύκλων παράλληλοι κανόνες μετὰ γραμμῶν ἐν τοῖς μεταξὺ αὐτῶν κενοῖς. Χρώματα μετὰ γανώματος κίτρινον βαθὺ καὶ καστάνινον. (Εἰκ. σελ. 32. ἀρ. 4).

Ἐλ. 6 καὶ 19. Βυζαντινὰ ἀγγεῖα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν Παλ. Κορίνθου.

Ἐγρ. 12 καὶ 11. Βυζαντινὰ ἀγγεῖα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν Παλ. Κορίνθου.

Ἀριθ. 5 (74). Δοπάς ἢ Δεκάκιον (ὑψ. 0,010· Διάμ. χείλους 0,28). Συγκεκολλημένη καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ συμπεπληρωμένη. Πηλὸς ἐρυθρός. Ἐπίχρισμα βαθυκίτρινον. Διακόσμησις ἔσωθεν ἐν τῷ πυθμένι ἐκ μίσχων ἐλικοειδῶς συσπειρωμένων. Ἐπὶ τοῦ χείλους σειρὰ σιγμοειδῶν σχημάτων. (Εἰκ. σελ. 24. ἀρ. 5).

Ἀριθ. 6 (45). Δοπάς ἢ Δεκάκιον (ὑψ. 0,063. Διάμ. χείλ. 0,21). Συγκεκολλημένη καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ συμπεπληρωμένη. Πηλὸς ἐρυθρός. Ἐξωθεν ἐπίχρισμα βαθὺ καστάνινον (καφεόχρουν), ἔσωθεν δὲ διακόσμησις ἐπὶ μὲν τοῦ χείλους ἐκ μικρῶν καθέτων ἀνὰ δύο γραμμῶν, ἐν δὲ τῷ πυθμένι *τετράφυλλον ἐν σχήματι ῥόδακος* μετ' ἄλλων κοσμημάτων εἰς τὰ μεταξὺ αὐτῶν κενά. Χρώματα : Πράσινον, κίτρινον, καστάνινον καὶ κυανοῦν. (Εἰκ. σελ. 34. ἀρ. 6).

Ἀριθ. 7 (33). Πινάκιον, (ὑψ. 0,035. Διάμ. χείλ. 0,17). Πηλὸς ὠχροκίτρινος. Συγκεκολλημένον καὶ συμπεπληρωμένον κατὰ τὸ πλεῖστον. Διάκοσμος ἔσωθεν μόνον. Παρίσταται ἐγγάρακτος ἀετὸς καὶ πρὸ αὐτοῦ κόνικλος. Χρώματα κίτρινον καὶ καφεόχρουν. Ἡ ἐκτέλεσις λίαν ἔντεχνος. (Εἰκ. σελ. 25. ἀρ. 7).

Ἀρ. 39 καὶ 40.

Βυζαντινοὶ Λύχνοι ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν
Παλ. Κορίνθου.

κεκολλημένον καὶ συμπεπληρωμένον κατὰ τὸ πλεῖστον. Διάκοσμος ἔσωθεν μόνον. Παρίσταται ἐγγάρακτος ἀετὸς καὶ πρὸ αὐτοῦ κόνικλος. Χρώματα κίτρινον καὶ καφεόχρουν. Ἡ ἐκτέλεσις λίαν ἔντεχνος. (Εἰκ. σελ. 25. ἀρ. 7).

Ἀρ. 16 καὶ 9. Βυζαντινὰ ἀγγεῖα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν Παλ. Κορίνθου.

Ἀριθ. 8. Δοπὰς ἡ **πινάκιον βαθὺν** (ὑψ. 0,045. Διάμ. χεῖλ. 0,215). Πηλὸς ὠχροκίτρινος. Συγκεκολλημένη καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ συμπεπληρωμένη. Χρῶμα ὠχροκίτρινον καὶ πράσινον. Διακόσμησις ἐξ ἐλικοειδοῦς μίσχου μετ' ὀδοντωτῶν ἐκατέρωθεν κοσμημάτων. (Εἰκ. σελ. 41. ἀρ. 8).

Ἀριθ. 9 (18). Δοπὰς ἡ **λεκάνιον** (ὑψ. 0,045. Διάμ. χεῖλ. 0,21). Συγκεκολλημένη καὶ κατὰ τὰ 3|4 συμπεπληρωμένη. Πηλὸς ἐρυθρός. Ἐπίχρισμα ἔσωθεν κίτρινον. Διακόσμησις καστανόχρους. Αὕτη συνίσταται ἐκ φύλλων ἐκφυομένων ἀκτινοειδῶς ἐκ τοῦ κέντρου πρὸς τὴν περιφέρειαν (τὸ χεῖλος) τῆς λοπάδος. Τὸ κέντρον ἀποτελοῦσι πλεῖστοι συγκεντρικοὶ κύκλοι. (Εἰκ. σ. 37. ἀρ. 9).

Ἀριθ. 10 (12). **Κύαθος** μετὰ μιᾶς λαβῆς (ὑψ. 0,075. Διάμ. χεῖλ. 0,175). Πηλὸς ὠχροκίτρινος. Συγκεκολλημένος καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον διὰ γύψου συμπεπληρωμένος. Γάνωμα ὠχροκίτρινον. Ἡ διακόσμησις ἔσωθεν ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀπεικόνισιν ὄψεως, ὅστις ἔρπει ὀριζοντίως. Χρῶματα πράσινον καὶ καστανόχρουν (Εἰκ. σ. 26 ἀρ. 10).

Ἀριθ. 11 (27). **Πινάκιον βαθὺν** (ὑψ. 0,037. Διάμ. χεῖλ. 0,187). Συγκεκολλημένον καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ διὰ γύψου συμπεπληρωμένον. Πηλὸς ὠχροκίτρινος. Ἡ διακόσμησις ἔσωθεν χρώματος καστανίνου ἀποτελεῖται ἐκ κύκλου ἐν τῷ κέντρῳ μετὰ ἐλικοειδῶν σχημάτων, πέριξ δὲ ζώνη ἐκ κυκλικῷ μαιάνδρου. (Εἰκ. σελ. 35. ἀρ. 11).

Ἀριθ. 12. **Λεκάνιον**, (ἡ λοιπὰς βαθεῖα, ὕψους 0,10. Διάμ. χεῖλ. 0,205). Συγκεκολλημένον καὶ κατὰ τὰ ἥμισυ σχεδὸν συμπεπληρωμένον. Πηλὸς ἐρυθρός. Ἡ ἐντὸς τοῦ ἀγγείου διακόσμησις, χρώματος κιτρινοπρασίνου καὶ πρασινοκαστανίνου, ἀποτελεῖται ἐκ τῆς παραστάσεως τρέχοντος λαγωῦ καὶ παρ' αὐτὸν ὁμοίως τρέχοντος κονίκλου, ἄνωθεν δὲ ζώνη ἐκ μίσχου μετὰ φύλλων (Εἰκ. σελ. 35. ἀρ. 12).

Ἀριθ. 13. (32) **Πινάκιον**. (ὑψ. 0,035. Διάμ. χεῖλ. 0,16). Συγκεκολλημένον καὶ συμπεπληρωμένον. Ἡ ἐπ' αὐτοῦ διακόσμησις χρώματος βαθέως πρασίνου μετ' ἐγχαράκτων γραμμῶν μελανῶν ἀποτελεῖται ἐκ παραστάσεως ἰχθύος. Ἡ θάλασσα παρίσταται διὰγωνιωδῶν σχημάτων. (Εἰκ. σελ. 26. ἀρ. 13).

Ἀριθ. 14. (31) **Πινάκιον**. (ὑψ. 0,035. Διάμ. χεῖλ. 0,125). Συγκεκολλημένον καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον διὰ γύψου συμπεπληρω-

᾽Αρ. 18 καὶ 17. Βυζαντινὰ ἀγγεῖα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν Παλ. Κορίνθου.

μένον. Ἐλλείπει ἡ βάσις. Ἡ διακόσμησις ἔσωθεν χρώματος βαθέως πρασίνου μετ' ἐγγράκτων μελανῶν γραμμῶν ἀποτελεῖται ἐκ τῆς παραστάσεως λεαίνης (εἰκ. σελ. 25. ἀρ. 14).

Ἀριθ. 15 (24). Δεκανίδιον. (ὑψ. 0,043. Διάμ. χεῖλ. 0,115). Συγκεκολλημένον καὶ διὰ γύψου συμπεπληρωμένον. Πηλὸς ἔρυθρός. Ἐσώθεν ἐπίχρυσμα πρᾶσινον, ἄνευ διακοσμῆσεως. (εἰκ. σελ. 33 ἀρ. 15).

Ἀριθ. 16. (29) Δοπάς. (ὑψ. 0,21). Συγκεκολλημένη καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον διὰ γύψου συμπεπληρωμένη. Πηλὸς ὠχροκίτρινος. Ἐπίχρυσμα κιτρινωπὸν. Διακόσμησις ἔσωθεν ἐγγράκτος, καφεόχρους. Παρίστανται κυκλικαὶ ζῶναι ἐκ μίσχων ἐλικοειδῶς διετεταγμένων μετὰ φύλων. (εἰκ. σ. 37. ἀρ. 16).

Ἀριθ. 17. (19) Πινάκιον ἔφ' ὑψηλῆς βάσεως, (ὑψ. 0,05 Διάμ. χεῖλ. 0,205). Συγκεκολλημένον καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον (ἐκτός ἑνὸς τεμαχίου!) συμπεπληρωμένον. Πηλὸς κιτρινωπός. Ἐπίχρυσμα κιτρινωπόν. Πηλὸς

Ἀρ. 34 καὶ 35

*Βυζαντινοὶ λύχνοι ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν
Π. Κορίνθου.*

ἸΑρ. 21 καὶ 8. Βυζαντινὰ ἀργεῖα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν Παλ. Κορίνθου

κιτρινωπός. Παρίσταται κεφαλὴ αἰτοῦ μετὰ τοῦ λαιμοῦ πρὸς τὰριστερὰ ἐστραμμένη. "Ανωθεν δ' αὐτοῦ ζώνη ἐκ μίσχων μετὰ φύλλων. Ἡ εἰκὼν εἶνε ἐγχάρακτος μελανοῦ χρώματος (εἰκ. σελ. 39 ἀρ. 17).

Ἀριθ. 18. Πινάκιον ἐφ' ὑψηλῆς βάσεως (ὑψ. 0,053. Διάμ. χεῖλ. 0,215). Συγκεκολλημένον καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ συμπεπληρωμένον. Πηλὸς ὑπερύθρος, μετὰ μελανοῦ χρώματος. Παρίσταται αἰτὸς ὀρθίος μὲ τὴν κεφαλὴν ἐστραμμένην πρὸς τὰριστερά. Ἐκατέρωθεν δ' αὐτοῦ μίσχοι φυτῶν ἐλικοειδῶς ἀναπτυσσομένων μετὰ φύλλων (εἰκ. σελ. 39. ἀρ. 18).

Ἀριθ. 19. (23). Πινάκιον ἐφ' ὑψηλῆς βάσεως (ὑψ. 0,057. Διάμ. χεῖλους 0,25). Συγκεκολλημένον καὶ κατὰ τὸ πλεῖτον (ἐκτὸς δύο τεμαχίων!), διὰ γύψου συμπεπληρωμένον. Πηλὸς ἐρυθρός. Ἡ διακόσμησις ἔσωθεν ἀποτελεῖται ἐξ ἀναγλύπτου παραστάσεως ἐν τῷ κεντρικῷ τριπλῷ κύκλῳ, ἧς σῶζονται μόνον δύο κεφαλαὶ ζώων (ὄφεως καὶ λέοντος;), περὶ δὲ παχεῖα ζώνη ἐκ σπειροειδοῦς κοσμήματος. Χρώματα διακοσμήσεως κιτρινωπὸν καὶ καστανόχρουν. (εἰκ. σελ. 34. ἀρ. 19).

Ἀριθ. 20. (20) Πινάκιον ἐπὶ μετρίας βάσεως. (ὑψ. 0,052. Διάμ. χεῖλ. 0,235) Συγκεκολλημένον καὶ ἐξ ὀλοκλήρου σχεδόν, ἐκτὸς ἐνὸς μόνον τεμαχίου, διὰ γύψου συμπεπληρωμένον. Πηλὸς ὑποκίτρινος. Ἐπίχρῖσμα κιτρινωπόν. Διακόσμησις ἐγχάρακτος καφεόχρους. Αὕτη συνίσταται ἐξ ἀλλεπαλλήλων συγκεντρωτικῶν ζωνῶν, αἵτινες περιέχουσι κυματοειδεῖς γραμμὰς μετὰ μικρῶν ἐν σχήματι ῥῶν κοσμημάτων κλπ. (εἰκ. σελ. 29. ἀρ. 20).

Ἀριθ. 21. (22) Πινάκιον ἐφ' ὑψηλῆς βάσεως. (ὑψ. 0,053. Διάμ. χεῖλ. 0,245). Συγκεκολλημένον καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον διὰ γύψου, ἐκτὸς τριῶν τεμαχίων, συμπεπληρωμένον. Πηλὸς ἐρυθρός. Ἡ διακόσμησις ἔσωθεν ἀποτελεῖται ἐκ ζωνῶν συγκεντρωτικῶν, αἵτινες περιέχουσι μικρὰ παράλληλα ὀρθογωνίδια, ἐν τῷ κέντρῳ δ' ἐκ κύκλου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπάρχουσι κοσμήματα ἐν σχήματι γαλλικοῦ ἐρωτηματικοῦ **?**. Χρώματα διακοσμήσεως πρασινωπὸν καὶ καφεόχρουν μετ' ἐπιχρίσματος. (εἰκ. σελ. 41. ἀρ. 21).

Ἀριθ. 22. (4) Σκύφος, ὥς οἱ σημερινοὶ κεσέδες (ὑψ. 0,063. Διάμ. χεῖλ. 0,17). Συγκεκολλημένος καὶ κατὰ τὰ $\frac{3}{4}$ ἐκ γύψου συμπεπληρωμένος. Πηλὸς ἐρυθρός. Ἐσώθεν διακόσμησις ἐγχά-

Ἄρ. 36 καὶ 33

Βυζαντινοὶ Λύχνοι ἐκ τῶν ἀγασσάφων
Παλ. Κορίνθου.

ἀλλ' ἄνευ τινὸς διακοσμήσεως. (εἰκ. σελ. 31. ἀρ. 24).

Ἄριθ. 25. (6) Σκύφος (ῥψ. 006. Διάμ. χεῖλ. 0,123). Συμ-

ρακτος χρώματος πρα-
σινωποῦ (πρὸς τὸ κίτρι-
νον) μετ' ἐπιχρίσματος.
Παρίσταται κεφαλὴ ζώ-
ου, ἴσως λεαίνης, μετὰ
μίσχων καὶ φύλλων. (εἰκ.
σελ. 27. ἀρ. 22).

Ἄριθ. 23. (3) Σκύ-
φος, ὡς ὁ προηγούμε-
νος, (ῥψ. 0,053. Διάμ.
χεῖλ. 0,12). Συγκεκολλη-
μένος καὶ κατὰ $\frac{3}{4}$ ἐκ γύ-
ψου συμπεπληρωμένος.
Πηλὸς ἐρυθρός. Διάκο-
σμος ἔσθθεν ἐγχάρακτος
χρώματος κιτρινωποῦ
μετ' ἐπιχρίσματος. Πα-
ρίσταται δὲ πτηνὸν μα-
κρόλαιμον βαδίζον πρὸς
τὰ δεξιὰ. Ἴσως δ' εἴνε.
ὑδροβίον, διότι πέριξ
παρίσταται ὕδωρ διὰ
γωνιωδῶν σχημάτων
(ΥΥ), τὰ ὅποια δηλοῦσι
τὰ κύματα. (εἰκ. σελ.
28. ἀρ. 23).

Ἄριθ. 24. (13) Σκύ-
φος μετὰ βιάσεως (ῥψους
007. Διάμ. χεῖλ. 0,11).
Συμπεπληρωμένος διὰ
γύψου κατὰ τὸ ἥμισυ
καὶ πλέον. Πηλὸς ἐρυ-
θρός. Χρῶμα πρασινω-
πὸν μετ' ἐπιχρίσματος

πεπληρωμένος διὰ γύψου κατὰ τὰ $\frac{3}{4}$. Πηλὸς ἐρυθρῶς. Διακόσμησις ἐξ ὕδατινων σχημάτων χρώματος πρασίνου, καφεόχρου καὶ ροδίνου πρὸς ἀπομίμησιν χρωματιστοῦ μαρμάρου. (εἰκ. σελ. 27. ἀρ. 25).

Ἀριθ. 26. (2) **Σκύφος** μικρός. (ῥψ. 0,047. Διάμ. χειλ. 0,10). Κατὰ τὸ ἥμισυ συμπεπληρωμένος διὰ γύψου. Πηλὸς ἐρυθρός. Ἐσωθεν ἐπίχρισμα ζωηρὸν κίτρινον ἢ χρυσοειδές. (εἰκ. σελ. 28. ἀρ. 26).

Ἀριθ. 27 (1). **Σκύφος** μικκύλος (ῥψ. 0,04. Διάμ. 0,09). Συγκεκολλημένος καὶ διὰ γύψου συμπεπληρωμένος. Πηλὸς ἐρυθρός. Διακόσμησις ἐκ γραμμῶν καμπύλων συμπεπλεγμένων χρώματος βαθέως κίτρινου ἐπὶ καφεόχρου ἐπιφανείας. (εἰκ. σελ. 31. ἀρ. 27).

Ἀριθ. 28. **Προχοῖς**, μὲ τρίλοβον στόμιον. (ῥψ. 0,175. Πλ. στομ. 0,04) Συμπεπληρωμένη κατὰ τὸ κάτω ἥμισυ καὶ τὴν λαβὴν διὰ γύψου. Πηλὸς ἐρυθρῶς. Χρῶμα κίτρινον μετ' ἐπιχρίσματος. Διακόσμησις περὶ τὸν λαίμνον καὶ τὴν γαστέρα ἐκ αστανοχρῶν ραβδώσεων καὶ πρασίνων ταινιῶν. (εἰκ.σ.29. ἀρ.28).

Ἀριθ. 29 (16). **Προχοῖς** μὲ ἐκροήν, μόνωτος. (ῥψ. 0,12. Πλ. στομ. 0,04). Συμπεπληρωμένη κατὰ τὸ ἥμισυ μετὰ τῶν λαβῶν ἐκ γύψου. Πηλὸς ὑποκίτρινος. Ἐπὶ τῆς γαστροῦ τοῦ ἀγγείου ὀριζόντιαι ῥαβδώσεις ἀνάγλυπτοι. Χρῶμα κίτρινον (χρυσοειδές) μετ' ἐπιχρίσματος. (εἰκ. σελ. 33. ἀρ. 29).

Ἀριθ. 30. **Προχοῖς**. (ῥψ. 0,105). Τὸ στόμιον μετὰ τοῦ λαίμου καὶ τῆς λαβῆς συμπεπληρωμένα. Πηλὸς ἐρυθρός. Διακόσμησις ἐκ μελανῶν ζωνῶν ἐπὶ βαθυκίτρινου (χρυσοειδοῦς) ἐπιφανείας. (εἰκ. σελ. 46. ἀρ. 30).

Ἀριθ. 31 (14). **Προχοῖς** ἀκεραία. (ῥψ. 0,009). Πηλὸς ἐρυθρός. Χρῶμα βαθὺ πράσινον, τὸ πλεῖστον ἐξίτηλον. (εἰκ. σελ. 46. ἀρ. 31).

Ἀριθ. 32 (9) **Σκύφος**, ἐν σχήματι «κεσέ». (ῥψ. 0,065. Διάμ. χειλ. 0,125). Συγκεκολλημένος καὶ διὰ γύψου συμπεπληρωμένος. Πηλὸς, ἐρυθρός. Ἐσωθεν χρῶμα βαθυπράσινον μετ' ἐπιχρίσματος. (εἰκ. σελ. 23. ἀρ. 32).

Ἀριθ. 33 (29). **Λύχνος διπλοῦς** καὶ δίμυξος. (ῥψ. 0,11. Διάμ. δίσκων περίπου 0,09). Φέρει ἄνωθεν ἔκφυσιν μετ' ὀπῆς

πρὸς ἐξάρτησιν. Συμπεπληρωμένος διὰ γύψου. Πηλὸς ὑποκίτρινος. Οἱ δίσκοι ἀμφότεροι τοῦ λύχνου φέρουσιν ἔσωθεν χρῶμα κιτρινωπὸν μετ' ἐπιχρίσματος (εἰκ. σελ. 43. ἀρ. 33).

Ἀριθ. 34 (45). Λύχνος τριπλοῦς, τρίμυξος. (ῥψ. 012. Διάμ. δίσκων περίπου 0,08—0,11. Συμπεπληρωμένος διὰ γύψου. Χρῶμα ἐπὶ τῶν δύο ἀνωτάτων δίσκων πράσινον μετ' ἐπιχρίσματος. (εἰκ. σελ. 40 ἀρ. 34).

Ἀριθ. 35. Λύχνος διπλοῦς δίμυξος. (ῥψ. 0,11). Συγκεκολλημένος καὶ συμπεπληρωμένος κατὰ τὸ ἥμισυ ἐκ γύψου. Πηλὸς τεφρόχρους. Χρῶμα ὑποκίτρινον μετ' ἐπιχρίσματος. (εἰκ. σελ. 40. ἀρ. 35).

Ἀριθ. 36. Λύχνος ὥς ὁ προηγούμενος. (ῥψος 0,11). Συμπεπληρωμένος διὰ γύψου. Πηλὸς τεφρόχρους. Χρῶμα κιτρινωπόν. (Εἰκ. σελ. 43. ἀρ. 36).

Ἀριθ. 37. Λύχνος διπλοῦς ὥς ὁ προηγούμενος (ῥψ. 0,09). Συμπεπληρωμένος διὰ γύψου. Πηλὸς ὑπέρυθρος. (Εἰκ. σελ. 45. ἀρ. 37).

Ἀριθ. 38. Λύχνος διπλοῦς ὥς οἱ ἐπ' ἀριθ. 33, 35—37. (ῥψ. 0,09). Συμπεπληρωμέ-

Ἀρ. 37 καὶ 38

*Βυζαντινοὶ λύχνοι ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν
Παλ Κορίνθου.*

Ἐργ. 31, 41, 42, 43 καὶ 30

Βυζαντινὰ ἀγγεῖα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν Παλ. Κορίνθου

νος διὰ γύψου. Πηλὸς ὑπέρυθρος. Χρῶμα βαθὺ καστάνινον μετ' ἐπιχρίσματος. (Εἰκ. σελ. 45. ἀρ. 38).

Ἀριθ. 39. Δύχνος διπλοῦς μετὰ λαβῆς. (ῥψ. 0,07). Συμπεπληρωμένος διὰ γύψου. Πηλὸς ὑπέρυθρος. Χρῶμα κίτρινον μετ' ἐπιχρίσματος. (Εἰκ. σελ. 36. ἀρ. 39).

Ἀριθ. 40. Δύχνος διπλοῦς ὡς οἱ ὑπ' ἀριθ. 33 κλπ. (ῥψ. 0,09). Συμπεπληρωμένος διὰ γύψου. Πηλὸς ὑπέρυθρος. Χρῶμα βαθὺ πράσινον μετ' ἐπιχρίσματος. (Εἰκ. σελ. 36. ἀρ. 40).

Ἀριθ. 41 (34). Δύχνος ἀπλοῦς μετὰ λαβῆς (ῥψ. 0,05). Συγκκολλημένος καὶ διὰ γύψου συμπεπληρωμένος. Πηλὸς ἐρυθρός. Χρῶμα βαθυκαστάνινον μετ' ἐπιχρίσματος. (Εἰκ. σελ. 46 ἀρ. 41).

Ἀριθ. 42. Δύχνος ὡς ὁ προηγούμενος (ῥψ. 0,05). Συμπεπληρωμένος. Πηλὸς ἐρυθρωπός. Χρῶμα βαθυκαστάνινον. (Εἰκ. σελ. 46. ἀρ. 42).

Ἀριθ. 43 (36). Δύχνος ἀπλοῦς ὡς ὁ προηγούμενος (ῥψ. 0,025). Ἐν μέρει συμπεπληρωμένος. Πηλὸς ἐρυθρός. Χρῶμα βαθὺ καστάνινον μετ' ἐπιχρίσματος. (Εἰκ. σελ. 46. ἀρ. 43).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Σεπτεμβρίου 1923.

ΑΛΕΞ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ